

**LEGAL ENFORCEMENT FOR HEALTH PROTECTION
OF WORKING PREGNANT NURSE IN
GOVERNMENT HOSPITALS**

ORAWAN SAISAWAT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN MEDICAL AND PUBLIC HEALTH
LAW ADMINISTRATION
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2004**

**ISBN 974-04-4284-6
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

มาตรการทางกฎหมายให้ความคุ้มครองสุขภาพพยาบาลที่ตั้งครรภ์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐ
(LEGAL ENFORCEMENT FOR HEALTH PROTECTION OF WORKING PREGNANT NURSE IN
GOVERNMENT HOSPITAL)

อรรรรณ สายสวัสดิ์ 4437445 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุเทพ ศิลปานันท์กุล Ph.D., เกลิมชัย ชัยกิตติภรณ์ Dr. P.H., สุรชาติ
ณ หนองคาย Psy.D., สุจินดา จารุพัฒน์ Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษา
กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายของต่างประเทศ และกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการให้ความ
คุ้มครองหญิงตั้งครรภ์ และศึกษาสภาพการทำงานของพยาบาลที่ตั้งครรภ์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐโดย
การใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลที่เคยผ่านการตั้งครรภ์มาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541หรือขณะนี้กำลัง
ตั้งครรภ์อยู่แต่เป็นครรภ์ที่สองขึ้นไปจำนวน 210 คน และปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐ สังกัดกระทรวง
สาธารณสุข จำนวน 5 แห่ง และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่คุ้มครอง
แรงงาน กระทรวงแรงงาน นักกฎหมาย เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองสุขภาพพยาบาลที่
ตั้งครรภ์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ

จากการศึกษาพบว่า พยาบาลที่ตั้งครรภ์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐทุกคนต้องทำงานเป็น
ผลัดจนกระทั่งเดือนที่ 8 หรือ 9 จึงจะได้รับอนุญาตให้ทำงานผลัดเช้าเพียงอย่างเดียวร้อยละ 76.6 และ 90.4 ตาม
ลำดับ ทำงานล่วงเวลาร้อยละ 54.8 ทำงานที่ต้องใช้แรงมาก ทำงานสัมผัสกับสารเคมี เช่น การให้เคมีบำบัด ร้อยละ
22.9 ทำงานกับก๊าซผสมสลบร้อยละ 8.1 จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศพบว่า ประเทศต่างๆส่วนใหญ่จะมี
กฎหมายในการให้ความคุ้มครองหญิงตั้งครรภ์ โดยให้สิทธิในเรื่องการลาพักคลอด การหยุดพักระหว่างทำงาน
เพื่อให้นมบุตร ข้อห้ามในการทำงานที่เป็นอันตราย จากการศึกษากฎหมายของประเทศไทย พบว่า พ.ร.บ. คุ้มครอง
แรงงาน พ.ศ.2541 ได้มีบทบัญญัติในเรื่องการให้ความคุ้มครองลูกจ้างหญิงที่มีครรภ์ แต่มีข้อยกเว้นว่ามีให้
ใช้บังคับแก่หน่วยงานราชการ และในระเบียบของข้าราชการพลเรือนไม่ได้มีบทบัญญัติที่ให้การคุ้มครองในเรื่อง
การทำงานที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและการตั้งครรภ์ จึงทำให้พยาบาลที่ตั้งครรภ์ซึ่งปฏิบัติงานในโรง
พยาบาลของรัฐได้รับการคุ้มครองไม่เท่าเทียมกับพยาบาลที่ตั้งครรภ์ในภาคเอกชน และจากการสัมภาษณ์ความคิด
เห็นของ สูติแพทย์ ผู้บริหารทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่คุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน และนักกฎหมาย
พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเห็นด้วยว่า ควรจะมีการผลักดันให้เกิดมีมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครอง
สุขภาพของพยาบาลในขณะตั้งครรภ์

ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการผลักดันให้เกิดมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองสุขภาพ
พยาบาลที่ตั้งครรภ์ซึ่งปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐ

LEGAL ENFORCEMENT FOR HEALTH PROTECTION OF WORKING PREGNANT NURSES IN GOVERNMENT HOSPITALS.

ORAWAN SAISAWAT 4437445 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN MEDICAL AND PUBLIC HEALTH LAW ADMINISTRATION

THESIS ADVISORS: SUTHEP SILAPANANTAKUL, Ph.D., CHALERMCHAI CHAIKITTIPORN, Dr.P.H., SURACHART NA NONGKHAI, Psy.D., SUJINDA JARUPAT, Ph.D.

ABSTRACT

This descriptive research used both quantitative and qualitative methods. The objectives of the study were to study international laws, laws of other countries, and laws of Thailand relating to pregnant women's protection and to study working conditions of pregnant nurses working at government hospitals. Questionnaires were distributed to 210 nurses who had been pregnant more than once from 1998 to 2003 and who had worked at one of five particular public hospitals under the Ministry of Public Health. Apart from these samples, this paper also studied opinions from nursing management on health protection laws for pregnant nurses working at government hospitals. Data were quantitatively analyzed by using frequency and percentage.

From the study, it was found that 77.6 and 90.4% of all pregnant nurses working at government hospitals had to work on shift until, respectively, the eighth and ninth month of pregnancy when they would be allowed to work only morning shift. They had to use strength for working such as carrying patients, pushing patient beds etc. Approximately, 55 % had to work overtime; 23% had contact with chemicals, for example chemotherapy, and 8% had contact with anesthetics. From studying laws of other countries, it was found that most of them provide protection for pregnant women by allowing maternity leave, breaks for breast-feeding, hazardous jobs restriction, and employment protection. In Thailand, the Labor Protection Act, B.E. 2541 also provides articles relating to pregnant labor. However, those who work for government sectors are not protected by this Act. Moreover, the rules and regulations of Civil Servants do not have articles concerning jobs which might cause hazard to health and pregnancy. For these reasons, pregnant nurses working at public hospitals are unequally protected compared to those who work at private hospitals. In the interviews with obstetricians, nursing executives, labor protection officials of the Ministry of Labor and lawyers, all of the interviewees agreed that legal measures for health protection for pregnant nurses should be pushed forward, at least, at the same level as those of the Labor Protection Act, B.E. 2541.

Results suggest that legal measures for health protection for pregnant nurses working at public hospitals should be pushed forward.

KEY WORDS: LEGAL ENFORCEMENT / HEALTH PROTECTION / NURSES / PREGNANT / GOVERNMENT HOSPITALS.

155 PAGES ISBN 974-04-4284-6